

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Solvuntur objectiones Hæreticorum contra Petri primum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

§. III.

*Solvuntur objectiones Hæreticorum contra
Petri primatum.*

Ille enim aliquis ordo in hoc regimine reluceat, A
cūm populus optimatibus subiciatur, nullus tamē
ordo est inter optimates, cūm sint omnino
pares, neque unus in alterum potestatem habeat.
Secundō ratione facilitatis gubernandi: facilius
enim ab uno quā a multis civitas regitur, ut
ait Philoſophus loco citato, tum quia facilius est
unum virtute excellere quā plures: tum etiam
quia facilius populus uni quā multis (quorum
studia plerumque in diversa ſeruntur) obtempe-
rat. Tertiō, ratione aſſecutionis finis, pacis ſci-
licet & concordie, quæ tunc facile conciliatur,
quando omnes idem volunt, idem nolunt: hoc
autem firmissimē, cūm ab unius voluntate &
arbitrio omnes dependent. Hinc illi etiam apud B
quos Democratia viguit, ubi peculiaris aliqua
difficultas exorta erat, aut grave periculum im-
minerebat, ut rebus arduis occurrerent, ac discrimi-
nem quod reipublicæ impendebat evaderent, ad
Monarchiam confugere solebant, plenāque
rerum administrandarum potestatem uni confer-
re: ut constat præcipuē de Romanis: nam apud
illos id moris erat, ut dum summa urgeret neces-
sitas, & res Romana, ob bella externa, vel ob
interna dissidia, in ultimum penē discrimen ad-
ducta esset, Dictatorem crearent, atque ad unius
regimen tanquam ad unicum periclitantis ac
propē jam labentis Reipublicæ stabilimentum,
confugerent. Unde merito Aristoteles 12. Me-
taphysicæ hanc Homeri sententiam celebrat:
*Nonesi bonum multitudo principatum, unus verō
tyrannus.* Cui annuit Virgilius 4. Georgicon,
ubi quando contigerit duos Reges in uno apud
examine inveniri, hoc salubre Agricolis dat con-
siliū:

*Verū ubi duces acie revocaberis ambo,
Deterior qui visus, eum ne prodigus obſt,
Dede neci, vacua sinas ut regnet in aula.*

Siergo Rex unus est apibus, & dux unus in gre-
gibus, & in arpentis rector unus: si grues o-
mnes sequuntur unam ordine literario, ut ait
Hieronymus, eum Rustico suo differens, si de-
mum in navi gubernator unus est, in exercitu
dux unus, in regno unus Imperator & in domo
unus Paterfamilias: multo magis unus Monar-
cha erit in Ecclesia, quæ, ut suprà dicebamus, in
sacris litteris ovili, navi, exercitui, regno, & do-
mo comparatur. Unde inter propositiones de-
sumptas ex quatuor libris Antonii de Dominis,
Archiepiscopi Spalatensis, de Republica Eccle-
siastica, & à Sacra Facultate Theologiæ Parisi-
ensis damnatas, hæc fuit sexta: *Monarchia forma
non fuit immediatē in Ecclesia à Christo instituta.*
Quam propositionem hac censurā notavit: *Hæc
propositio est hæretica, schismatica, Ordinis Hierar-
chie subversiva, & pacis Ecclesiæ perturbativa.* Et
notas de illa ejusdem Pseudo Archiepiscopi
propositione: *Si quid incommodi habet Aristocratia,
cui Monarchia facile possit obviare: Ecclesiam Spi-
ritu Christi instructam, propterea & in singulis Eccle-
siis voluisse Monarchiam, & in ſecta Aristocratiam,
eandem Sacra Facultas sic censuit: Hæc propositio est
hæretica, & schismatica, quatenus vult Ec-
clesiam universalem, secundum se to-
tam esse Aristocraticam.*

* *

*

Obijciunt primō Hæretici: Omnes Aposto-
li fuerunt in potestate æquales. Ergo soli per-
sonæ Petri non fuit concessus primatus, seu su-
prema potestas regendi Ecclesiam. Consequen-
tia videtur manifesta: Antecedens verō probant,
tum ex Cypriano lib. de Unitate Ecclesiæ, ubi sic
ait: *Hoc erant utique ceteri Apostoli, quod fuit Pe-
trus, pari consortio præditi & honoris & potestatis.*
Tum ex Hieronymo lib. 1. in Jovin. ubi pariter
affirmat Apostolos omnes fuisse pares. Addunt
Petrum nunquam exercuisse primatum & juris-
dictionem in alios Apostolos, contra verō mis-
sum fuisse eum Joanne ad Samaritanos, Act. 8.
& reprehensum à Paulo, Galat. 2.

Respondco omnes Apostolos in potestate ordi-
nis, & in dignitate Apostolatūs fuisse æquales:
singuli enim potestatem Evangelium ubique ter-
rarum prædicandi, ligandi & solvendi, & omni-
um quæ pro mundi conversione necessaria erant,
à Christo non à Petro acceperunt: in ratione ta-
men officii pastoralis inæquales fuerunt, ut docet
Chrysost. explicando verba hæc, *Pasce oves meas.*
id est, esto præpositus loco mei, & primus in medio fra-
trum. Et in cap. 1. Actuum Apostolorum, ubi ser-
mo est de electione Matthiæ, exclamat: *Quam co-
gnoscit Petrus gregem suum, quā in hoc choro princeps
est.* Item Leo Papa Epist. 84. hæc scribit: *Inter bea-
tissimos Apostolos in similitudine honoris fuit quadam
diferentia potestatis, & cum omnium par esset electio, uni
tamen datum est ut ceteris præmineret: in dignitate,
scilicet pastoris universæ Ecclesiæ. Quod fit ut Pe-
trus ceteros Apostolos triplici titulo, dignitate &
potestate superaverit. Primō quia dignitas & juris-
dictio universalis fuit in eo ut in Pastore ordina-
rio totius Ecclesiæ, cui succedendum erat: in aliis
verō non ita, sed eorum potestas universalis quo-
dammodo delegata erat, & ex privilegio atque
propter necessitatem concessa; qui nimirum in
dispersionem gentium erant abituri, & longis lo-
corum intervallis à Petro separandi, ut pro Eccle-
siarum quas ipsi fundabant necessitatibus, vix ac
ne vix quidem, eum possent convenire. Secundō,
quia jurisdictio Petri se extendebat ad ipsas per-
sonas Apostolorum directē; poterat enim illis ut
ovibus præcipere, atque huc aut illuc mittere.
Tertiō, singulis Apostolis data est universalis po-
testas in hunc sensum, ut ubique Gentium pos-
sent prædicare, absolvere, Episcopos instituere,
& similia præstare: non tamen ut possent singu-
li universalis Ecclesiæ ordinem præscribere, aut
leges condere quæ totam Ecclesiam obligarent;
hoc enim soli Petro concessum est, & in hoc ejus
potestas supra alios eminebat.*

Ex his facile intelligitur locus Cypriani, in quo
Hæretici maximam vim faciunt; ibi enim solum
intendit omnes Apostolos fuisse pares in munere
Apostolatūs præcisē live in eo quod acceperunt
verbis illis ad omnes simul prolatis: *Sicut misi me
Pater, & ego mitto vos, &c.* Non negat ta-
men Patrum fuisse illis superiorem in dignitate
Pastoris universalis Ecclesiæ, quam spectatum ac-
cepit Joan. 21. verbis illis Christi, *Pasce oves meas,*
quibus primatum datum fuisse Petro, ibidem ag-
noscit Cyprianus, his verbis: *Quamvis Apostolica
omnibus per resurrectionem suam, parem potesta-*

Mm 3

tem

tem tribuat & dicat, sicut misit me Pater, &c, tamen ut unitatem manifestaret, unam Cathedram constituit, & unitatis ejusdem originem ab uno incipientem suam auctoritate disposuit. Hoc erant utique & ceteri Apostoli quod fuit Petrus, pari consortio praediti & honoris & potestatis (nimirum ante illa Christi verba ad Petrum: *Pasce oves meas*) Sed exordium ab unitate proficiscitur: Primatus Petro datur, ut una Christi Ecclesia, & Cathedra una monstraretur. Item Epist. 40. Una Ecclesia (inquit) est, & Cathedra una super Petram, Domini voce fundata: quicquid alibi collegerit, spargit. Simili modo loquitur Hieronymus lib. 1. in Jovinianum, ubi licet affirmet Apostolos omnes fuisse pares, in dignitate scilicet Apostolica, ait tamen unum & duodecim fuisse electum, ut constituto capite, omnis schismatis tolleretur occasio. Et in Dialogo adversus Luciferianum inquit quod Ecclesia salus in Summi Sacerdotis dignitate penderet, cui si non exorta quidam, & ab omnibus emens detur potestas, tot in Ecclesia efficiuntur schismata quot Sacerdotes. Unde Bernardus lib. 2. de Consideratione cap. 8. ait quod Christus, post resurrectionem, Ecclesiam suam commisit uni, scilicet Petro, ut unitatem omnibus commendaret in una grege & uno pastore, secundum illud: *Vna est columba mea, formosa mea, perfecta mea. Vbi unitas, ibi perfectio. Reliqui numeri perfectionem non habent, sed divisionem, recedentes ab unitate, inde est quod alii singuli singulas sortiti sunt plebes &c.* Demum S. Ignarius Epistola ad Philadelphieneses haec scribit: *Vna est caro Domini Iesu, & unus sanguis ejus, qui pro nobis effusus est: unus etiam panis pro omnibus confractus, unus calix totius Ecclesiae, & unus Episcopus simul cum omnibus Presbyteris & Diaconis.*

49. Nec obstat primatus Petri quod subdunt Hæretici, nempe nulli legi in Scriptura, Petrum exercuisse jurisdictionem supra alios Apostolos: tum quia non omnia quae fecit Petrus scripta sunt: tum etiam, quia cum alii Apostoli optimè se gererent, & à Spiritu Sancto regerentur, non fuit opus quod Petrus erga illos suam jurisdictionem & potestatem exerceret. Non parca tamen nec leviter primatus Petri supra alios in Scriptura habentur indicia. Primum quia Petrus in multis superiorem se ostendit, nam in electione Matthiae, & in promulgatione legis Evangelicæ die Pentecostes Act. 2. & in abrogatione veteres legis, & in reliquis cæteribus, semper fuit primus in dicendo. Secundò, ex eo quod Petrus primo loco ab Evangelistis semper recensetur: hoc enim non ideo ab iis factum est, quod Petrus inter Apostolos esset ætate provector, Andreas quippe eum ætate superabat, ex Epiphanio hæresi 71. neque quod primus esset vocatione, duo enim Joan. 1. prius sunt vocati: neque quod donis personalibus reliquis Apostolis præcelleret; Joannes enim virgo fuit, Propheta, & Evangelista, & præ cæteris blandius ac tenerius à Christo dilectus: non aliam ergo ob causam ab Evangelistis ejus nomen primò ponitur, quam quia cæteris dignitate & primatu præcellebat. Tertiò, quia Christus ei nomen mutavit, ipsumque Cepha quod Syriacè petram vel saxum aut rupem, Græcè verò caput, Gallicè chef significat, unde hac nominis impositione, eum fundamentum & caput totius Ecclesiae futurum esse prædixit: quod præclare docet Dionysius cap. 3. de divinis nominibus ubi Petrum Apostolorum verticem appellat, & in libro quem scripsit de vita & morte Apostolorum, cujus meminit Gabriel in Canonem

A Missa, narrat Paulum, Petrum eundem ad martyrium, his verbis salutasse: *Pax tecum fundamentum Ecclesiarum, Pastor ovium & ænorum Christi.* Demum Matth. 17. Christus Dominus soli Petro nominatim iussit ut pro se & pro illo tributum solveret: Da (inquit) illi prome & pro te. Unde Author quaestionem veteris novi Testamenti, quæ habentur in quarto tomo operum D. Augustini: *Salvator cum pro se & pro Petro daret, pro omnibus exsolvisse videtur: quia sicut in Salvatore erant omnes causæ magistrum; ita & post Salvatorem in Petro omnes continentur.* Ipsum enim constituit esse caput eorum, ut pastor esset gregis Domini. Idem docet Chrysostomus homil. 59. in Matth. Hieronymus & alii.

Ad id verò quod in objectione subiungitur de missione Petri ad Samaritanos, ejusque reprehensione à Paulo, dicendum est, missionem illam non arguere inferioritatem aut subjectionem in Petro: tum quia aliis Filius & Spiritus Sanctus essent minores Patre à quo mittuntur: tum etiam quia talis missio non facta fuit imperando, sed communi consilio judicatum fuit à Petro ipso cum aliis, expedire ut iret. Potuit verò, quamvis superior Paulo, ab ipso reprehendi: quia licet inferiori reprehendere superiorem ex charitate, præcipue si peccat cum aliorum scandalo. De quo fufius §. 8.

C Obijcit secundò: Paulus, non Petrus, per antonomasiam vocatur Apostolus. Ergo potius Paulus quam Petrus inter Apostolos primatum tenet.

Confirmatur: In antiquis imaginibus quibus Pontificum diplomata obfignari solent, Paulus à dextris, Petrus à sinistris depicti cernuntur: Ergo Paulus præponitur Petro, non Petrus Paulus.

Ad objectionem respondeo Paulum per antonomasiam dici Apostolum, quia plura scripta nobis reliquit, & plus aliis in prædicatione Evangelii, quod est Apostolorum proprium, laboravit, ut ipsemet ait 1. ad Corinth. 15. Unde Augustinus lib. 3. ad Bonifacium cap. 3. *Apostolus cum dicitur, si non exprimitur quis Apostolus, non intelligitur nisi Paulus, quia pluribus est Epistolarum auctor, & plus omnibus laboravit.*

Ad confirmationem respondeo ex Bellarmino lib. 1. de Romano Pontifice cap. 27. morem fuisse apud antiquos, quod junior ambulans cum seniore, incederet à dextris senioris, eumque obsequii causâ paululum præcederet. Ex qua consuetudine fieri potuit, ut etiam in imaginibus Paulus depingeretur à dextris Petri. Alias rationes affert Petrus Damianus opusc. 35. cap. 1. quod scilicet Paulus ex Tribu Benjamin fuerit, & Benjamin filium dextera significet; vel quod Paulus vocatus sit à Christo in cælis regnante, cum tamen Petrus à Christo Domino in terris degente vocatus sit. Quam etiam rationem reddit D. Thomas in Epist. ad Galat. cap. 1. *Quia præsens vita (inquit) significatur per sinistram, futura verò per dextram, in quantum ista est celestis & spiritalis, illa verò temporalis; ideo Petrus qui vocatus fuit à Christo, adhuc in carne mortali posito, ponitur in Bulla Pape in sinistra parte; Paulus verò qui vocatus fuit à Christo jam glorificato, ponitur in dextra parte.* An verò Paulus æqualem cum Petro potestatem & auctoritatem habuerit, dicemus §. sequenti.